

Column
Atze Boerstra

Inclusief comfort

Nee, dit is geen column over de verschillen tussen mannen en vrouwen. Over dat temperatuur-richtlijnen vaak met name gebaseerd zijn op onderzoek met mannen. Daar hebben we het een andere keer nog wel eens over. Wat het wel is? Een pleidooi tot omdenken als gaat om het mensgericht ontwerpen en beheren van comfortinstallaties.

Anno 2023 kun je geen krant of beleidsstuk open slaan, of het gaat over diversiteit en inclusiviteit. Waarbij het woord diversiteit dan gaat over verschillen tussen mensen, bijvoorbeeld qua leeftijd, cultuur, gender, fysieke gesteldheid of opleidingsniveau. En inclusiviteit betrekking heeft op het creëren van omgevingen waarin individuen, ongeacht hun specifieke kenmerken, zich welkom voelen en gelijke kansen krijgen.

Diversiteit wordt pas een echt spannend onderwerp als je je af vraagt hoe men in de praktijk om gaat met individuele verschillen. Bijvoorbeeld op het werk. Misschien is er wel sprake van institutionele bias waardoor de talenten van bepaalde subgroepen minder tot bloei komen? Dat soort vragen komen dan automatisch langs.

Dit klinkt allemaal als iets waar vooral de afdeling PZ wat mee moet, of waar we bijvoorbeeld op onze scholen of bij onze sportverenigingen mee aan de slag gaan. Persoonlijk denk ik dat we ook iets moeten met de thema's diversiteit en inclusiviteit als het gaat om het ontwerpen van gebouwen en hun installaties. Sterk nog: ik durf te stellen dat we in ons vakgebied nog te vaak niet-inclusief ontwerpen.

Een voorbeeld: tijdens een binnenklimaat-onderzoek in een kantoorvleugel met verkoopmedewerkers kwam ik recent een bovengemiddeld complexe wandthermostaat tegen. Het kostte 10 minuten puzzelen voor duidelijk was welke van de 8 knoppen we wel en niet moesten gebruiken en welke handelingen we moesten verrichten om een simpele temperatuur-setpoint verstelling te realiseren. Je vraagt je op zo'n moment echt af of het niet simpeler en inclusiever had gekund; beter rekening houdend met de behoeftes van niet-technische gebouwgebruikers. *(Voor de liefhebbers onder ons: in het proefschrift 'The Characteristics of Usable Room Temperature Control' van de Fin Sami Karjalainen is goed uitgelegd aan welke eisen wandthermostaten dienen te voldoen opdat niet-technieuten ze wel begrijpen.)*

Atze Boerstra is directeur van adviesbureau bba binnenmilieu. Hij laat iedere editie zijn licht schijnen over heikele en minder heikele onderwerpen in de installatie-sector.

In het artikel 'Een verkenning naar binnenklimaatrichtlijnen voor de langdurige zorg' (elders in dit nummer te vinden) wordt een tweede voorbeeld gegeven. Dachten we vroeger dat je bij het ontwerp van verpleeghuizen wel min of meer dezelfde temperatuur-eisen aan kon houden als voor kantoren; tegenwoordig weten we dat de fysiologische verschillen (denk onder andere aan doorbloeding van de extremiteiten) tussen enerzijds 70 plussers en anderzijds personen in de werkzame leeftijd dusdanig groot zijn dat aangepaste eisen nodig zijn.

Moraal van het verhaal? De gemiddelde mens bestaat niet, ieder gebouw is anders; dus hou expliciet rekening met verschillen in behoeftes en competenties als je installaties ontwerpt en beheert. Ook ouderen en technisch minder getalenteerde medemensen hebben recht op comfort. Niet dan?